

Relaties tussen de prooi *Metatetranychus ulmi* Koch en de predator *Typhlodromus potentillae* Garman (Acari)

door

M. VAN DE VRIE

Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek, Wageningen
(Gedetacheerd bij het Proefstation voor de Fruitteelt te Wilhelminadorp)

De fruitspintmijt *Metatetranychus ulmi* Koch komt in onbespoten boomgaarden in geringe dichtheden voor; in goed onderhouden boomgaarden komt deze soort vaak in hoge dichtheden voor. Verschillende factoren kunnen hiervoor aanspreekbaar zijn: 1. de voedselkwaliteit van de waardplant in goed verzorgde boomgaarden is beter waardoor een hogere reproductie bereikt wordt (POST 1962), 2. door bespuitingen met insecticiden en fungiciden worden natuurlijke vijanden van de fruitspintmijt gedood (VAN DE VRIE 1962).

Over de invloed van verschillende roofvijanden op de populatieontwikkeling van *M. ulmi* onder Nederlandse omstandigheden was weinig bekend. Naar de betekenis van roofmijten (Phytoseiidae) op de populatieontwikkeling van *M. ulmi* werd een onderzoek ingesteld. Het bleek daarbij, dat *Typhlodromus tiliae* Oudms. en *T. potentillae* Garman een sterk remmende invloed op de populatieontwikkeling van *M. ulmi* kunnen uitoefenen. Deze invloed blijkt vooral gelokaliseerd te zijn in de voorkeur van de roofmijten voor de jongste ontwikkelingsstadia van *M. ulmi*.

Summary

Discussion of the relations between the prey *Metatetranychus ulmi* Koch and the predator *Typhlodromus potentillae* Garman. The latter and *T. tiliae* Oudms. may have a strongly hemming influence on the development of the populations of *M. ulmi*, due to their preference for the larval stages of the prey.

Literatuur

- POST, A., 1962, Effect of cultural measures on the population density of the fruit tree red spider mite, *Metatetranychus ulmi* Koch (Acari, Tetranychidae). *Tijdschr. Plantenz.* 68 : 1—110.
- VRIE, M. VAN DE, 1962, The influence of spray chemicals on predatory- and phytophagous mites on apple trees in laboratory- and field trials. *Entomophaga* 7 : 243—250.

Saturnia spini Schiff. in Nederland gevonden (Lep., Saturniidae)

door

B. J. LEMPKE

In *Ent. Ber.* 24 : 264 (1964) vermeldde ik de vangst van een ♀ van *Saturnia pyri* Schiff. te Rotterdam op 10 juni 1964. Tot mijn niet geringe verbazing blijkt ook de grootste van de Europese nachtpauwogen dat jaar in ons land aangetroffen te zijn.

In februari 1965 ontving ik van Dr. P. J. DEN BOER te Wijster een kistje waarin zich een sterk beschadigd exemplaar van *S. spini* bevond, dat 18 juli 1964 te Eindhoven gevonden was en hem door zijn schoonvader, de heer A. DAANJE, toegestuurd werd. Een buurjongen, Hans DE BREI, had het dier doorweekt en al dood op een muur aangetroffen tijdens of na een onweersbui. Het zat vol zand en had op dat ogenblik al sterk beschadigde vleugels (alle achterranden zijn aan flarden).

Hoe komt zo'n dier nu daar terecht? Merkwaardig was in elk geval, dat die dag na een tropische hitte een zwaar onweer kwam opzetten voorafgegaan door een enorme rolwolk „van zo grote omvang en met zulk een sterk turbulente beweging als ook door meteorologen van het KNMI nog nimmer was waargenomen”, stond in het kranteknipstel dat bij het kistje gevoegd was. Zo een rolwolk ontstaat aan de voorkant van een zware onweersbui, waar de warme lucht een geforceerde stijgbeweging vertoont.

Het is daarom mogelijk, dat het dier op deze wijze in ons land terecht is gekomen, al moet de vlinder dan over zeer grote afstand door de luchtstromingen meegevoerd zijn. Een andere mogelijkheid blijft altijd het moderne internationale verkeer. Dat we met actieve migratie te doen zouden hebben, lijkt me uitgesloten, zelfs al zou het exemplaar, zoals nu, niet een ♀ geweest zijn.

Het enige wat vaststaat is, dat de vondst volkomen betrouwbaar is. Al het andere blijft gissen.

Hoewel het dier er allesbehalve fraai uitziet, hebben we het toch geprepareerd en het een plaats gegeven in de collectie van het Zoölogisch Museum te Amsterdam. Latere generaties behoeven dan tenminste niet te denken, dat het verward is met een groot exemplaar van *Saturnia pavonia* L., zoals wij nu doen ten aanzien van de vondst van een exemplaar te Noordwijk, vermeld in *Bouwstoffen voor eene fauna van Nederland* 1: 240 (1853). Het zou zich in de collectie DE GRAAF bevonden hebben. Maar die is via de collectie-OUDEMANS in het Zoölogisch Museum te Amsterdam terecht gekomen. En daar zat in geen geval een in ons land gevonden *S. spini* in.

Al eerder (*Bouwst.* etc. 1: 9, 1851) werd de soort vermeld van de Baronie van Breda als zeldzaam door HAVELAAR. Maar deze vermelding is helemaal onbetrouwbaar. Zodat het ♀ van 1964 dus het eerste authentieke Nederlandse exemplaar is.

Wat moeten we nu met zulke vangsten doen? Vermelden natuurlijk, ook al zal niemand de soort als een vertegenwoordiger van de Nederlandse fauna beschouwen. Wat dit betreft deel ik geheel het standpunt van de botanici, die ook iedere plant registreren die binnen onze grenzen gevonden wordt, onverschillig of hij zich kan handhaven of niet.

Summary

A specimen of *Saturnia spini* Schiff. was found at Eindhoven (North-Brabant prov.) on July 18, 1964. It has almost certainly arrived here by passive migration. Amsterdam-Z 2, Oude IJselstraat 12III.